

Op weg naar een sluitende meerjarenbegroting 2015-2018

**aanvulling op
programmabegroting 2015-2018**

Inhoudsopgave

1	Inleiding, samenvatting en beslispunten	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Samenvatting	3
1.3	Beslispunten.....	4
2.	Structureel begrotingsevenwicht	5
2.1	Prognose begrotingsresultaat 2015-2018 (structureel)	5
2.2	Incidentele investeringen in 2015-2017	7
3.	Nieuwe bezuinigingsopgave	8
3.1	Voortgang bestaande bezuinigingen en taakstellingen	8
3.2	We verwachten geen nieuwe rijks bezuinigingen	8
3.3	Extra nieuwe bezuinigingen nodig voor een sluitende meerjarenbegroting 2016-2018.....	9
4.	Weerstandsvermogen en reserves	10
5.	Bijlagen.....	11
5.1	Bijlage 1 : Structurele ruimtevragers	11
5.2	Bijlage 2 : Incidentele ruimtevragers	14

1 Inleiding, samenvatting en beslispunten

1.1 Inleiding

Inleiding

De afgelopen jaren was het gebruikelijk om de kadernota voor 15 juli in de raad te behandelen. De vraag waar we financieel op af koersten werd beantwoord in de kadernota. Er werden keuzes gemaakt over nieuw beleid en de omvang en beleidsvelden waarop moest worden bezuinigd. Het financieel kader daarbij is altijd een meerjarig sluitende begroting (structurele baten en lasten zijn met elkaar in evenwicht) met daarbij voldoende weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers op te vangen. De uitkomsten van de behandeling van de kadernota waren de input om de programmabegroting uit te werken.

Dit jaar ging het anders. De kadernota is niet integraal behandeld omdat er na de gemeenteraadsverkiezingen nog geen nieuwe coalitie was gevormd. Alleen over het technisch noodzakelijke deel van kadernota is een besluit genomen zodat er een programmabegroting "bestaand beleid" kon worden opgesteld. De politieke discussie vond niet plaats, deze wordt onderdeel van de behandeling van de programmabegroting 2015-2018.

De programmabegroting 2015-2018 "bestaand beleid" is opgesteld. In de cijfers zijn de technische uitgangspunten verwerkt. Ook de circulaire over de verdeling van het gemeentefonds zijn verwerkt.

In deze aanvulling op de programmabegroting 2015-2018 wordt financieel vooruit gekeken. Elementen uit de kadernota die normaal gesproken voor het zomerreces worden besproken zijn onderdeel van deze aanvulling.

Er wordt steeds een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele posten. Voor de structurele uitkomsten geldt dat er meerjarig evenwicht moet zijn tussen de lasten en de baten. Voor de incidentele posten geldt dat wordt beoordeeld of er incidentele ruimte is die kan worden ingezet.

1.2 Samenvatting

In deze paragraaf worden de uitkomsten van de aanvulling op de programmabegroting 2015-2018 samengevat.

De jaarschijf 2015 van de begroting is structureel sluitend

Het jaar 2015 van de meerjarenbegroting is sluitend. Om dit te realiseren wordt voor € 325.000 aan nieuwe bezuinigingen doorgevoerd. De bezuinigingen betreffen het toepassen van de nullijn op te verstrekken subsidies en het bezuinigen op de uitvoeringskosten voor sociale recherche en bewindvoering binnen het programma sociaal domein.

Vanaf 2016 zijn nieuwe bezuinigingen nodig om de begroting structureel sluitend te maken

De voorgestelde bezuinigingen zijn onvoldoende voor een sluitende meerjarenbegroting, vanaf 2016 ontstaat een begrotingstekort. Dit leidt tot een algemene taakstelling van € 816.000 in 2016 die oploopt naar € 922.000 in 2018 welke bij de behandeling van de kadernota in 2015 voorzien moet zijn van concrete bezuinigingsmaatregelen.

Wij hebben opdracht gegeven om de begroting "zero-base" door te lichten zodat we in het voorjaar 2015 voldoende oplossingsrichtingen hebben om de structurele tekorten in de meerjarenbegroting op te kunnen vangen. Daarnaast zal de uitkomst van de stresstest die in augustus op verzoek van de raad is uitgevoerd aangeven waar de benodigde flexibiliteit gevonden kan worden.

Investeren in onze stad

Voor 2015/2016 wordt incidenteel geld ingezet. Wij stellen voor om € 2.985.000 te investeren in maatregelen die effect hebben op de aantrekkelijkheid van onze gemeente. De maatregelen hebben een incidenteel karakter, ze worden gedekt uit de ruimte in het weerstandsvermogen, de beschikbare middelen in de begroting 2015/2016 voor stedelijke vernieuwing en economie en door inzet van de reserve strategische visie. De weerstandsratio blijft voldoen aan de vastgestelde norm van 1,25.

Doelmatige inzet van middelen

Om de middelen zo doelmatig mogelijk in te kunnen zetten zijn we gestart met het herijken van de strategische prioriteiten voor de gemeente.

1.3 Beslispunten

In aansluiting op de programmabegroting 2015-2018:

1. € 1.014.000 als structurele ruimte beschikbaar te stellen in de meerjarenbegroting 2015-2018;
2. structurele ruimte vragende maatregelen op te nemen van € 939.000 in 2015 oplopend naar € 959.000 in 2016-2018;
3. structurele nieuwe bezuinigingen op te nemen van € 325.000 in 2015 oplopend naar € 1.000.000 in 2018;
4. een algemene taakstelling op te nemen van € 816.000 in 2016 oplopend naar € 922.000 in 2018, die bij de behandeling van de kadernota in 2015 is voorzien van concrete bezuinigingsmaatregelen;
5. incidentele ruimte vragende maatregelen op te nemen van € 2.985.000;
6. aan de algemene reserve € 1.309.000 te onttrekken;
7. aan de reserve strategische visie € 650.000 extra te onttrekken.

2. Structureel begrotingsevenwicht

2.1 Prognose begrotingsresultaat 2015-2018 (structureel)

Het financieel kader is een meerjarig sluitende begroting (structurele baten en lasten zijn met elkaar in evenwicht) met daarbij voldoende weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers op te vangen. Dit is een eis van de provincie die als toezichthouder controleert of onze begroting op orde is. Het is ook een belangrijke basis om bestaande en nieuwe taken goed uit te kunnen voeren.

Onderstaande tabel laat de prognose van het structurele begrotingsresultaat zien. De begroting 2015 is sluitend, vanaf 2016 ontstaat een tekort dat oploopt naar € 922.000 in 2018.

Het tekort is opgebouwd uit verschillende componenten, deze worden onder de tabel toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

Jaar	2015	2016	2017	2018
Programmabegroting 2015-2018	386-	1.421-	936-	1.377-
Algemene taakstelling begroting 2014-2017			600-	600-
Structurele ruimtevragers (Bijlage 1)	939-	959-	959-	959-
Prognose begrotingsresultaat	1.325-	2.380-	2.495-	2.936-
Oplossingsrichtingen; ruimte in de begroting	1.014	1.014	1.014	1.014
Structurele nieuwe bezuinigingen	325	550	775	1.000
Prognose resultaat inclusief ruimtevragers	14	816-	706-	922-

Programmabegroting 2015-2018

De uitkomst van de programmabegroting 2015-2018 laat zien dat we de algemene kortingen van in totaal € 4 miljoen, die het Rijk vanuit het Regeerakkoord Rutte II heeft opgelegd, kunnen opvangen. Helaas dienen zich nieuwe tegenvallers aan die te maken hebben met de manier waarop het gemeentefonds wordt verdeeld onder gemeenten. "De taart wordt opnieuw verdeeld en wij krijgen een kleiner stuk." De gevolgen van de herverdeling van het gemeentefonds pakken negatief uit voor Den Helder. Voornaamste oorzaak is het hanteren van een gewijzigde definitie voor woonruimten (BAG-definitie) bij de verdeling van het gemeentefonds. Deze post zorgt voor een negatief effect en verklaart voor een groot deel het ontstane tekort in de programmabegroting 2015-2018.

Algemene taakstelling begroting 2014-2017

Naast het herverdelingseffect leidt de besluitvorming over de programmabegroting 2014 (november 2013), waarin een algemene bezuinigingstaakstelling van € 600.000 is vastgesteld tot een nadeel. Onder andere het afschaffen van de hondenbelasting is hier debet aan.

Structurele ruimtevragers

De uitkomst van de programmabegroting is aangevuld met structurele ruimtevragers. Gezien de structurele tekorten beperken de structurele ruimtevragers zich tot de posten die nodig zijn om alle taken voort te kunnen zetten. In bijlage I worden de ruimtevragers toegelicht.

Oplossingsrichtingen; ruimte in de begroting

De begroting is beoordeeld op mogelijke ruimte. De jaarrekeninguitkomsten van 2011 tot en met 2013 zijn vergeleken met de actuele begroting. De gevonden ruimte van € 1.014.000 is ingezet om de begroting sluitend te krijgen. De in onderstaande tabel opgenomen posten kunnen vrij vallen.

(bedragen x € 1.000)

Jaar	2015	2016	2017	2018
Stelpost materieel sluitende begroting	200	200	200	200
Stelpost inkoopvoordelen	300	300	300	300
Ruimte in de begroting	514	514	514	514
totaal oplossingsrichtingen	1.014	1.014	1.014	1.014

Hanteren nullijn voor leveringen en diensten

Het hanteren van de nullijn voor leveringen en diensten was onderdeel van de besluitvorming over de programmabegroting 2014-2017. Deze budgetten worden de komende drie jaar (2015-2017) niet gecompenseerd voor loon- en prijsstijging.

Structurele nieuwe bezuinigingen

Er worden nieuwe bezuinigingsmaatregelen voorgesteld van € 325.000 in 2015 oplopend naar € 1 miljoen in 2018. Voor het jaar 2015 wordt voorgesteld om de nullijn voor subsidies te hanteren. De verstrekte subsidies worden niet gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen. Voor de jaren 2016-2018 wordt een taakstellende bezuiniging op subsidies opgenomen die op loopt naar structureel € 675.000 in 2018. Daarnaast wordt bezuinigd op het programma sociaal domein (bewindvoering, sociale recherche).

(bedragen x € 1.000)

Jaar	2015	2016	2017	2018
Nullijn subsidies (2,05 %) 2015	225	225	225	225
Taakstellende bezuiniging op subsidies (2016-2018)		225	450	675
Programma sociaal domein (bewindvoering, sociale recherche).	100	100	100	100
Totaal structurele nieuwe bezuinigingsmaatregelen	325	550	775	1.000

Vanaf 2016 nieuwe bezuinigingen nodig om begroting structureel sluitend te maken

De begroting voor het jaar 2015 is sluitend, daarna ontstaan tekorten. In 2018 ontstaat een tekort van € 922.000. Extra nieuwe bezuinigingen zijn nodig om het ontstane tekort weg te werken. Bij de behandeling van de kadernota in 2015 moet het tekort voorzien zijn van concrete bezuinigingsmaatregelen.

Wij hebben opdracht gegeven om de begroting “zero-base” door te lichten zodat we in het voorjaar 2015 voldoende oplossingsrichtingen hebben om de structurele tekorten in de meerjarenbegroting op te kunnen vangen.

2.2 Incidentele investeringen in 2015-2017

Voor 2015/2016 zetten wij in op incidentele investeringen die effect hebben op de aantrekkelijkheid van onze gemeente. De investeringen van in totaal € 2.985.000 hebben een incidenteel karakter. In bijlage 2 worden de incidentele ruimtevragers toegelicht.

Voor de programma's 4 Stedelijke vernieuwing, 4a Stadshart en 12 economische ontwikkeling is in de begroting 2015/2016 geld beschikbaar. Hierin zit ook een bijdrage vanuit de reserve strategische visie verwerkt. De onder deze programma's opgenomen wensen worden uit deze beschikbare middelen bekostigd. In totaal wordt hieruit € 1.026.000 van het totale pakket aan maatregelen gedekt.

Incidentele middelen zijn beschikbaar als er ruimte zit in het weerstandsvermogen. Door de raad is vastgesteld dat de minimale weerstandsratio 1,25 moet zijn. Als de ratio hoger is kan het surplus ingezet worden voor incidentele posten.

De weerstandsratio biedt enige ruimte (hoofdstuk 4). De ruimte is voor een groot deel het gevolg van het positieve rekeningresultaat 2013. Een groot deel van dit resultaat is toegevoegd aan de algemene reserve. Om het totale investeringspakket te dekken wordt voor € 1.309.000 een beroep gedaan op de algemene reserve. De weerstandsratio blijft voldoen aan de gestelde norm van minimaal 1,25.

Als laatste wordt de reserve strategische visie aangesproken voor een bedrag van € 650.000 om de investeringen in de stad mogelijk te maken. Na de herijking van de strategische prioriteiten kan worden beoordeeld of de reserve strategische visie van voldoende omvang is om uitvoering te kunnen geven aan onze ambities.

Wij hebben opdracht gegeven om de reserves door te lichten om vast te stellen welke keuzemogelijkheden hier in zitten. Ruimte die hieruit naar voren komt kan ingezet worden voor nieuwe investeringen of om het weerstandsvermogen te versterken.

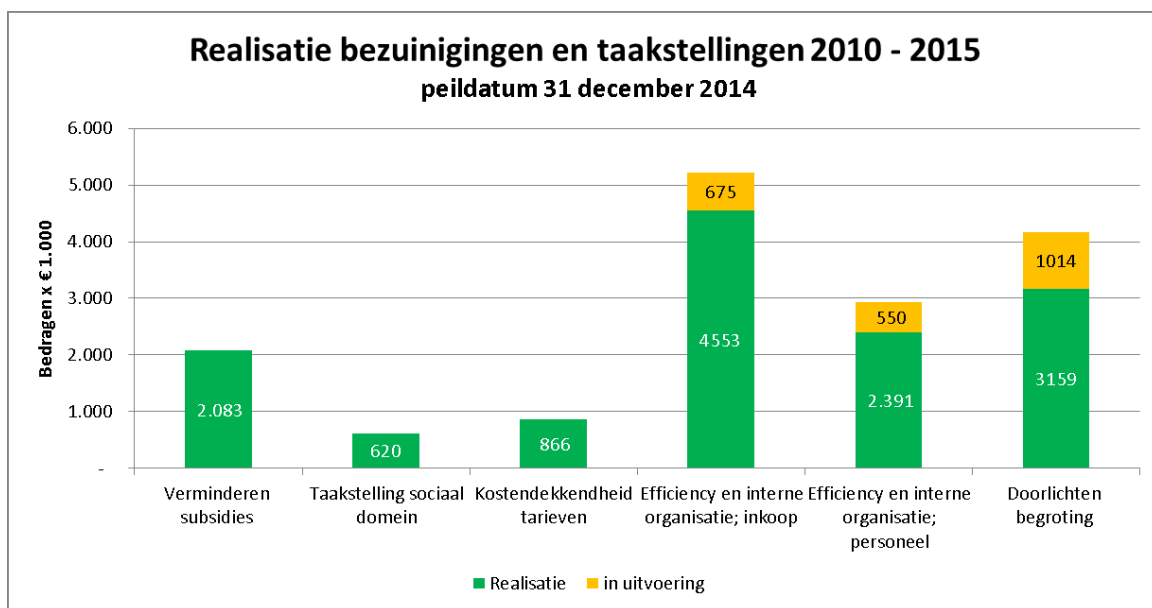
3. Nieuwe bezuinigingsopgave

3.1 Voortgang bestaande bezuinigingen en taakstellingen

De afgelopen jaren zijn besluiten genomen om in de periode van 2010 tot en met 2015 in totaal € 14,2 miljoen te bezuinigen. Deze bezuinigen zijn nodig om het gezonde evenwicht tussen inkomsten en uitgaven te behouden

Er is in de periode 2010-2013 actief geanticipeerd op de omvangrijke algemene bezuinigingen die het Rijk aan gemeenten heeft opgelegd. Daarnaast moest de negatieve meerjarenraming 2010 - 2014 worden aangepakt. Er is € 14,2 miljoen structureel bezuinigd. Daar boven op zal in de periode 2015-2017 de nullijn op leveringen en diensten worden toegepast, budgetten worden niet gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen. In onderstaande grafiek is deze post in oranje (€ 675.000) onder inkoop aangegeven. Ook is € 1.014.000 uit de actie doorlichten begroting 2014 naar voren gekomen als oplossingsmogelijkheid. Voor de bezuinigingstaakstelling op personeel geldt dat het restant van € 550.000 in 2015 wordt gerealiseerd.

In onderstaande grafiek is aangegeven op welke gebieden de totale bezuiniging is en wordt gerealiseerd (groen is gerealiseerd, oranje is in uitvoering).

De totale bezuiniging is gerealiseerd met relatief weinig impact op burgers, bedrijven en instellingen. Meer dan 80 % is gerealiseerd zonder dat taken moesten worden beëindigd. Het principe "meer met minder" is volop toegepast.

3.2 We verwachten geen nieuwe rijks bezuinigingen

De meicirculaire laat zien dat Den Helder algemene kortingen krijgt opgelegd van € 4 miljoen. Deze kortingen van het Rijk komen voort uit het regeerakkoord van het kabinet Rutte. Op de korting is geanticipeerd met de onder paragraaf 3.1 aangegeven bezuinigingen. Er zijn geen nieuwe bezuinigingen nodig om deze kortingen op te vangen.

Op dit moment vinden wij het niet nodig te anticiperen op mogelijke extra bezuinigingen vanuit het Rijk. In de toelichting op de "Nota over de toestand van 's Rijks financiën" (17 september 2013) zijn de volgende constatering opgenomen:

- De begroting van het Rijk laat een tekort zien dat terugloopt van 3,3 % in 2014 naar 2,4 % in 2017. Het tekort loopt terug maar er is nog altijd een tekort dat uiteindelijk terug moet naar nihil om het gewenste structurele begrotingsevenwicht te verkrijgen.
- De schuldenpositie van het Rijk stijgt door naar boven de 75 % terwijl de norm door Europa is gesteld op 60 %. Op termijn moet de schuldenpositie van het Rijk worden afgebouwd naar het gewenste normpercentage.
- De werkloosheid vertoont een stijgende lijn.
- De economische groei is in 2014 beperkt (rond de 1 %).

Voor de jaren 2014 en 2015 wordt een economische groei verwacht van rond de 1 %. Dit geeft hoop op economisch herstel en maakt dat verdergaande algemene bezuinigingen vanuit het Rijk minder waarschijnlijk worden. Wij blijven alert zodat we bij een veranderd beeld in kunnen spelen op de nieuwe situatie.

3.3 Extra nieuwe bezuinigingen nodig voor een sluitende meerjarenbegroting 2016-2018

In paragraaf 2.1 is aangegeven dat nieuwe bezuinigingen nodig zijn om de begroting in het jaar 2015 sluitend te krijgen. Er worden nieuwe bezuinigingsmaatregelen voorgesteld van € 325.000 in 2015 oplopend naar € 1 miljoen in 2018. Voor het jaar 2015 wordt voorgesteld om de nullijn voor subsidies te hanteren. De verstrekte subsidies worden niet gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen. Voor de jaren 2016-2018 wordt een taakstellende bezuiniging op subsidies opgenomen die op loopt naar structureel € 675.000 in 2018. Daarnaast wordt € 100.000 bezuinigd op het programma sociaal domein (bewind voering, sociale recherche).

De voorgestelde bezuinigingen zijn onvoldoende voor een sluitende meerjarenbegroting, vanaf 2016 ontstaat een begrotingstekort. Dit leidt tot een algemene taakstelling van € 816.000 in 2016 die oploopt naar € 922.000 in 2018 welke bij de behandeling van de kadernota in 2015 voorzien moet zijn van concrete bezuinigingsmaatregelen.

Wij hebben opdracht gegeven om de begroting “zero-base” door te lichten zodat we in het voorjaar 2015 voldoende oplossingsrichtingen hebben om de structurele tekorten in de meerjarenbegroting op te kunnen vangen.

In augustus 2014 is in opdracht van de raad een stresstest uitgevoerd. De uitkomsten van de stresstest laten zien waar de flexibiliteit in de begroting kan worden gevonden. Hiermee kan richting worden gegeven aan de bezuinigingsopgave.

4. Weerstandsvermogen en reserves

Weerstandsvermogen

De algemene reserve heeft als doel om financiële risico's op te vangen. Voor deze reserve is geen plafond vastgesteld. In de geactualiseerde Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011 is voor de ratio weerstandsvermogen een gewenst minimumniveau vastgesteld van 1,25 volgens de volgende berekening:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$
----------------------------	---

De beoordeling van de ratio en de aan de hand daarvan te nemen maatregelen is in de volgende tabel weergegeven:

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis	Beheersmaatregel
> 2,0	Uitstekend	Extra risico nemen/investeren
1,4 < ratio < 2,0	Ruim voldoende	Weerstandscapaciteit niet verhogen
1,0 < ratio < 1,4	Voldoende	Consolideren weerstandscapaciteit
0,8 < ratio < 1,0	Matig	Weerstandscapaciteit verhogen
0,6 < ratio < 0,8	Onvoldoende	Weerstandscapaciteit verhogen
< 0,6	Ruim onvoldoende	Bezuinigen of risico's mijden

De stand van de algemene reserve kent eind 2014 naar verwachting een omvang van € 31.374.000. Er zijn posten die een claim leggen op de algemene reserve:

- Bij de behandeling van de programmabegroting 2014 is besloten een deel van de algemene reserve in te zetten om het begrotingsresultaat positief te beïnvloeden. Het gaat om een bedrag van € 1.440.000.
- In het zoeken naar dekking voor de aanleg van de verlengde Breewijd wordt rekening gehouden met een maximale onttrekking aan de algemene reserve van € 1.750.000.
- Er wordt voorgesteld om € 1.309.000 aan de algemene reserve te onttrekken om in de stad te kunnen investeren (bijlage 2).

Rekening houdend met bovenstaande punten resteert in de algemene reserve een bedrag van € 26,85 miljoen.

De ratio weerstandsvermogen bedraagt € 26,85 miljoen / € 21,5 miljoen is 1,25.

De door de raad vastgestelde minimale ratio is 1,25. De provincie toetst aan de hand van deze norm.

Reserves

De reserves zijn gebonden aan bestedingsdoelen die door de raad zijn vastgesteld. Alleen de algemene reserve is volledig vrij beschikbaar en wordt ingezet om risico's op te kunnen vangen.

De reserve strategische visie kent een ruim geformuleerd bestedingsdoel. De bestedingen moeten passen in de zes doelen die zijn opgenomen in de strategische visie. De reserve is op 31 december 2014 € 3,2 miljoen. In 2015 wordt de laatste tranche uit de verkoop van de NUON aandelen ontvangen. De reserve stijgt daardoor naar een stand van € 9,7 miljoen.

Er wordt voorgesteld om in 2015 € 650.000 extra aan de reserve te onttrekken voor investeringen in de stad.

Naast de algemene reserve kunnen bestemmingsreserves worden ingezet voor incidentele wensen. De wensen moeten passen in de vastgestelde bestedingsdoelen voor de bestemmingsreserve.

Wij hebben opdracht gegeven om de reserves door te lichten om vast te stellen welke keuzemogelijkheden hierin zitten.

5. Bijlagen

5.1 Bijlage 1 : Structurele ruimtevragers

(bedragen x € 1.000)

(S = Structureel; I = Incidenteel ; Prog = Programma)

Jaar	2015	2016	2017	2018	I/S	Prog
Paspoorten, rijbewijzen	50-	50-	50-	50-	S	1
Gemeentebelastingen	15	15	15	15	S	1
Formatie college	55-	55-	55-	55-	S	1
Herverdeefffect regionalisering brandweer	pm	pm	pm	pm	S	2
Openbare verlichting	46-	46-	46-	46-	S	3
Bezuiniging schone straat	200-	200-	200-	200-	S	3
Afwijking begroting inkomsten huren	15-	15-	15-	15-	S	5
Erfpachtinkomsten	85-	85-	85-	85-	S	5
Heersdiep	200-	200-	200-	200-	S	8
Lokaal sportbeleid; combinatiefuncties	220-	220-	220-	220-	S	10
Sportaccomodaties; kunstgrasveld	20-	40-	40-	40-	S	10
Kermis; pacht en energiekosten	50-	50-	50-	50-	S	10
MFC nieuw Den Helder	13-	13-	13-	13-	S	10
Bijstandsverlening	133-	133-	133-	133-	S	11
Minimabeleid en schuldhulpverlening	158-	158-	158-	158-	S	11
Indicatiestellingen	30-	30-	30-	30-	S	11
Vervoers- en rolstoelvoorziening	150-	150-	150-	150-	S	11
Oplossingen binnen programma sociaal domein	471	471	471	471	S	11
Totaal structureel effect	939-	959-	959-	959-		

Jaar	2015	2016	2017	2018	I/S	Prog
Programma 1 Algemeen bestuur en middelen	90-	90-	90-	90-	S	
Programma 2 Integrale veiligheid	pm	pm	pm	pm	S	
Programma 3 Beheer openbare ruimte	246-	246-	246-	246-	S	
Programma 4 Stedelijke vernieuwing	-	-	-	-		
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en woningen	100-	100-	100-	100-	S	
Programma 6 Verkeer en vervoer	-	-	-	-		
Programma 7 Milieu	-	-	-	-		
Programma 8 Onderwijs	200-	200-	200-	200-	S	
Programma 9 Cultuur	-	-	-	-		
Programma 10 Sport, recreatie en vrije tijd	303-	323-	323-	323-	S	
Programma 11 Sociaal domein	471-	471-	471-	471-	S	
Opvangen binnen programma 11	471	471	471	471	S	
Programma 12 Economische ontwikkeling	-	-	-	-		
Lasten gelijk aan inkomsten; hogere lasten	663-	663-	663-	663-	S	
Lasten gelijk aan inkomsten; hogere inkomsten	663	663	663	663	S	
Totaal structureel effect	939-	959-	959-	959-		

De posten worden toegelicht:

Programma 1 Algemeen bestuur en middelen

Paspoorten/rijbewijzen

Medio maart 2014 worden de nieuwe paspoorten/ID-kaarten (geldigheid 10 jaar) verstrekt. De leges van de paspoorten en de kosten (overdrachten aan ministerie) zijn verhoogd.

Dit zorgt er voor dat er jaarlijks ongeveer € 100.000 meer legesopbrengsten zijn en de kosten met

€ 125.000 stijgen. (uitgangspunt hierbij zijn de voor de begroting 2014 gehanteerde aantallen, 5.500 paspoorten en 5.500 ID-kaarten). Het effect is voor de komende 4 jaar in ieder geval structureel, daarna worden beduidend minder paspoorten/ID-kaarten afgegeven (alleen nog maar nieuwe verstrekkingen, nauwelijks vervanging). Ook de maximumprijs voor de rijbewijzen is gewijzigd. Dit resulteert in een lagere opbrengst van € 25.000. In totaal ontstaat een nadelig effect van € 50.000.

Gemeentelijke belastingen

Als gevolg van een stijgend aantal hertaxaties is € 50.000 extra budget opgenomen.

Als gevolg van een stijging van het aantal niet-woningen is de OZB opbrengst € 315.000 hoger dan begroot voor 2014.

De aanpassingen in de forensen- en toeristenbelasting leiden tot een nadelig effect van € 250.000.

Formatie college

De uitbreiding van het college met 0,5 fte is € 55.000 loonkosten.

Programma 2 Integrale veiligheid

Herverdeeleffect regionale brandweer

De verdeling van kosten over de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regionalisering van de brandweer moet nog worden vastgesteld. Hieruit kan een nadelig herverdeeleffect voor Den Helder ontstaan. Deze post is onder de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting 2015 opgenomen.

Programma 3 Beheer openbare ruimte

211 Openbare verlichting

Stijging van energiekosten en een stijging van het aantal te vervangen armaturen leiden tot hogere kosten.

Bezuiniging schone straat

Op het schoonhouden van de straten ligt een bezuinigingsopdracht van € 200.000. De bezuiniging moet worden gerealiseerd door het gebruik van de DOB-methode. De methode houdt in dat onkruidbestrijding wordt aangepakt met het efficiënt gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dit gebruik wordt wettelijk verboden waardoor de bezuiniging niet kan worden ingevuld.

Programma 5 cultuur

Erfpachtinkomsten

Bij het inbrengen van de erfpachtgronden van de gemeente naar de Port of Den Helder blijken de inkomsten voor de gemeente structureel € 85.000 lager te zijn.

Programma 8 Onderwijs

Exploitatie 't Heersdiep

In de in 2011 met de stichting De Schots/'t Heersdiep gesloten overeenkomst wordt uitgegaan van een jaarlijkse bijdrage in de exploitatie die € 200.000 hoger is dan in de begroting is opgenomen.

Programma 10 Sport, recreatie en vrije tijd

Lokaal sportbeleid

In de begroting is vanaf 2015 abusievelijk het budget voor lokaal sportbeleid (€ 220.000) niet opgenomen. Uit deze middelen wordt jaarlijks onder andere de subsidie voor Sportservice betaald.

Sportaccommodaties

In augustus 2013 (a13.00611) hebben B&W besloten de mogelijkheden te onderzoeken met betrekking tot de aanleg van een kunstgrasveld bij FC Den Helder en afstoten van een trainingsveld en het wedstrijdveld van het opgeheven Watervogels.

De cijfers zijn gebaseerd op de normbedragen die door de gemeente zijn vastgesteld om een kostendekkende huur voor sportvelden (over een periode van 30 jaar) te bepalen.

Kermis

De baten in de vorm van verpachting voor de kermis zijn de afgelopen jaren lager geworden. De elektriciteitskosten zijn juist gestegen. In totaal is het nadelig effect € 50.000.

MFC Nieuw Den Helder

Februari 2014 heeft het college besloten om voor 2014 de subsidie voor buurthuisfunctie MFC te verhogen tot € 80.000. Dit is € 13.000 meer dan in de begroting beschikbaar is.

Programma 11 Sociaal domein

Bijstandsverlening

Het budget voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen en de verwachte doeluitkering van het Rijk voor de uitvoering van deze taak worden gebaseerd op de verwachte aantallen voor 2014. Dit betekent dat het budget met € 1,8 miljoen wordt bijgesteld. Wij verwachten dat we in 2014 geen overschrijding hebben op deze taak.

Als gevolg van het feit dat er een trend is te zien in verstrekkingen basisuitkeringen voor Zelfstandigen wordt het budget 2014 met € 78.000 verhoogd.

Er is € 55.000 extra budget nodig voor het uitvoeren van de sociale rekerchetaak. Dit draagt bij aan het verhalen en voorkomen van het verstrekken van bijstand.

Minimabeleid en schuldhulpverlening

De uitgaven voor bijzondere bijstand en schuldhulpverlening zijn € 158.000 hoger dan de beschikbare middelen hiervoor. Het is niet gelukt om de volledige grote taakstelling op deze taak te realiseren.

Indicatiestelling

De beoogde bezuiniging op de indicatiestelling wordt deels gehaald. Een bedrag van € 30.000 kan niet worden ingevuld.

Vervoers- en rolstoelvoorzieningen

Verwacht wordt dat de lasten voor vervoers- en rolstoelvoorzieningen in 2014 ongeveer vergelijkbaar zijn met de realisaties 2013. Dit betekent dat de vervoersvoorzieningen € 230.000 hoger en rolstoelvoorzieningen € 80.000 lager worden geraamd.

Oplossingen binnen programma sociaal domein

De uitvoering van taken op het sociaal domein vindt plaats binnen het totaal van het programma. Er is voldoende ruimte om de tegenvallers op te vangen.

Lasten gelijk aan inkomsten

Diverse producten zijn kostendekkend. De lasten zijn één op één gekoppeld aan de inkomsten.

De volgende mutaties worden verwerkt:

745 Afval

De verwerkingsbijdrage wordt afgestemd op het basistarief per woonhuisaansluiting.

Het totaalbedrag wordt daarmee € 5,5 miljoen, het bestaande budget wordt met € 200.000 verhoogd.

755 Riolering

Het budget voor extern onderzoek in de begroting wordt met € 75.000 verlaagd zodat dit gelijk is aan de prognose in het Gemeentelijk Rioleringsplan.

De gemeente betaalde op basis van de destijds geldende regelgeving aan het Hoogheemraadschap (HHNK) een bijdrage in de kosten voor het transporteren van afvalwater naar de rioolwaterzuivering.

Door gewijzigde wet- en regelgeving is de bijdrage van € 55.000 niet meer noodzakelijk.

De totale kosten dalen door deze twee oorzaken met € 130.000.

623 Re-integratie

In 2014 wordt € 330.000 meer uitgegeven aan re-integratie. Dit wordt gedekt door een onttrekking aan het participatiebudget.

625 Volwasseneneducatie:

Op grond van de beschikking van het ministerie dienen de rijksbijdrage als ook de subsidieverstrekking met € 116.000 naar beneden te worden bijgesteld.

5.2 Bijlage 2 : Incidentele ruimtevragers

(bedragen x € 1.000)

(S = Structureel; I = Incidenteel ; Prog = Programma)

Jaar	2015	2016	2017	2018	I/S	Prog	Dekking
Organiseren van verkiezingen	70-	-	-	-	I	1	AR
Begrotingswijzer / burgerbegroting	25-	-	-	-	I	1	AR
Zachte landing taakstelling op subsidies	175-					Div	AR
Transitiekosten brandweer, belasting	pm	pm	pm	pm	I	2	AR
Dierenwelzijn	10-	10-			I	2	AR
Hoger ambitieniveau schone straat	20-				I	3	AR
Tarieven heffing / egalisatievoorziening	20				I	3	AR
Openbare ruimte in een actief perspectief	200-	200-	200-		I	3	SV/AR
Uitvoering bomenplan 2012-2016	150-	-	-	-	I	3	AR
Uitvoering spelenplan 2012-2016	79-	-	-	-	I	3	AR
Legeskosten project de Stelling	74-	-	-	-	I	4a	BGR
Stedelijke vernieuwing Spoorstraat Oost	52-	-	-	-	I	4a	BGR
Stedelijke vernieuwing Stationslocatie	-	250-	-	-	I	4a	BGR
Stedelijke vernieuwing Koningsdriehoek	250-	-	-	-	I	4a	BGR
Reconstructie Polderweg; fietspad en kwaliteitsverbetering	450-	-	-	-	I	5	SV
Noorderhaaks (verlengde Breewijd)	-	-	-	-	I	5	AR
Maatschappelijke stage	70-				I	8	AR
Opstandingskerk	200-	-	-	-	I	9	AR
Uitbesteden groen sportterreinen	120-	-	-	-	I	10	AR
Bijdrage De kop Werkt!	-	-	-	-	I	12	BGR
MCN kennis wind op zee	pm	pm	pm	pm	I	12	BGR
Economische impuls binnenstad	400-	-	-	-	I	12	BGR

Totaal incidenteel effect	2.325-	460-	200-	-			
----------------------------------	---------------	-------------	-------------	----------	--	--	--

Totaal icidentele investeringen 2015-2018	2.985-						
Beschikbaar begroting 2015/2016 programma's 4a en 12	1.026	Dekking BGR (begroting 215/2016 binnen programma)					
Inzetten algemene reserve	1.309	Dekking AR (algemene reserve)					
Inzetten reserve strategische visie	650	Dekking SV (reserve strategische visie)					

Organiseren van verkiezingen

Het organiseren van verkiezingen kost meer geld dan begroot. Het bedrag voor 2015 moet worden verhoogd.

Begrotingswijzer en burgerbegroting.

Het werken met een begrotingswijzer en een burgerbegroting vraagt extra inspanning om tot een begroting te komen. Dit vraagt extra inzet van personeel en het aanschaffen van software (begrotingswijzer).

Transitiekosten brandweer, belasting

Door wettelijke ontwikkelingen en op basis van eigen beleid worden taken op afstand gezet. Dit kunnen samenwerkingsverbanden (Veiligheidsregio, Brandweer) zijn of andere vormen (Cocensus). Het op afstand zetten van taken gaat gepaard met transitiekosten. Dit zijn invoeringskosten, frictiekosten en desintegratiekosten. Deze incidentele kosten worden gemaakt om er op termijn beter van te worden, de kost gaat voor de baat uit.

In 2015 zijn middelen nodig voor de transitiekosten die het gevolg zijn van de vorming van de regionale brandweer. De omvang is nog niet vastgesteld. Deze post is daarom onderdeel van het risicobedrag bij de bepaling van de weerstandsratio.

Zachte landing taakstelling op subsidies

Om tot een sluitende begroting te komen wordt voorgesteld om de komende 4 jaar in totaal structureel € 900.000 op te verstrekken subsidies te bezuinigen. Om ongewenste effecten te voorkomen wordt incidenteel € 175.000 opzij gezet.

Dierenwelzijn

Voor het bevorderen van het dierenwelzijn is incidenteel € 20.000 nodig. Het Schuthok en de dierenambulance vormen samen met vogelasiel de Paddestoel de koepelorganisatie op het gebied van dierenwelzijn voor de gemeente Den Helder. Er gaan geen extra middelen naar deze koepelorganisatie als geheel maar de gemeente stimuleert de drie organisaties meer samen te werken. Met deze subsidie kan de samenwerking mogelijk worden versterkt en verbreed.

Openbare ruimte in een actief perspectief

Het huidige beeld van de openbare ruimte is gericht op veiligheid en functionaliteit. Dat voldoet niet aan het door ons gewenste beeld. Met een andere manier van denken en werken willen we meer bereiken. Een aantal mooie buurt- en wijkinitiatieven laten zien dat dat kan. Denken vanuit inwoners, organisaties en mogelijkheden, een actief nieuw perspectief. Maatwerk per buurt of straat, wie doet wat en hoe houden we het met elkaar betaalbaar, aantrekkelijk om in te wonen, werken en leven. In de begroting voor 2015 nemen wij geen extra bedrag op voor areaaluitbreiding. Dat nemen we mee in het bedrag voor de nieuwe werkwijze. Ook zullen we op een aantal hoofdroutes in de stad, verdeeld over de wijken, intensiever onkruid gaan bestrijden.

Uitvoering bomenplan 2013-2016

Om het areaal aan bomen in stand te houden (vervanging aan einde levensduur en herplant na verleende kapvergunning) ontbreken structurele middelen en vindt rehabilitatie plaats uit het budget voor regulier onderhoud. Op deze manier ontstaat achterstallig onderhoud en verlaging van het gewenste basis onderhoudsniveau.

In het vastgestelde beheerplan bomen (RVO12.0276) is aangegeven dat voor de rehabilitatie structureel een bedrag van € 150.000 nodig is. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2014 is incidenteel een bedrag van € 150.000 beschikbaar gesteld. Gezien de tekorten stellen wij voor om in 2015 opnieuw een incidenteel bedrag op te nemen.

Uitvoering spelenplan 2013-2016

Om het aantal speelvoorzieningen in stand te houden (onderhoud en vervanging) ontbreken structurele middelen en vindt rehabilitatie niet plaats. Hierdoor is het duurzaam in stand houden van de speelplekken niet mogelijk en neemt het aanbod in goede speelmogelijkheden voor kinderen af. In het vastgestelde beheerplan spelen (RVO12.0280) is aangegeven dat voor de rehabilitatie van speeltoestellen structureel een bedrag van € 159.000 nodig is. Voor 2015 nemen wij € 79.000 op voor speelplekken.

Legeskosten projecten de Stelling

Voor het herstel en herbestemming van de Stelling heeft Zeestad geen reguliere financiële middelen beschikbaar, waardoor het gehele project fonds- en/of subsidie afhankelijk is. Sinds 2010 zijn verscheidene subsidie aanvragen gehonoreerd, waaronder een eerste Waddenfonds (Poort naar de Wadden) aanvraag.

In de begroting van de werkzaamheden heeft Zeestad er geen rekening mee gehouden dat legeskosten niet gedekt kunnen worden uit de Waddenfondssubsidie. Omdat Zeestad verder geen andere eigen middelen heeft om deze kosten te dekken, is de vraag aan de gemeente voorgelegd om de leges niet te innen. Volgens de legesverordening is dit niet mogelijk. Om deze reden heeft Zeestad een verzoek om cofinanciering ingediend. Met de ambitie dat De Stelling Den Helder in 2020 volledig is hersteld en herbestemd, zijn de nog te verwachten leges voor de periode 2015 - 2020 € 74.000. Het verzoek heeft voor 2014 betrekking op een bedrag van € 43.000.

Stedelijke vernieuwing; Spoorstraat oost

De Spoorstraat is een belangrijke verbindingroute van het Stadshart naar Willemsoord. Met de ontwikkeling van Halter Bellevue krijgt het westelijk gedeelte van de Spoorstraat een opwaardering. Van belang is dat ook het oostelijk gedeelte van de Spoorstraat mee gaat in deze kwaliteitsslag. Leegstand in dit deel van Spoorstraat door de ontwikkeling van Halter Bellevue moet worden voorkomen. Door het opstellen van een ruimtelijke visie kan bepaald worden op welke wijze de kwaliteitsslag in het oostelijk deel van de Spoorstraat gerealiseerd kan worden.

Stedelijke vernieuwing; Stationslocatie (pleintje Boerhavestraat)

Het is een breed gedragen wens om in overleg de bewoners het pleintje Boerhavestraat te herinrichten. Deze werkzaamheden zouden in 2016 kunnen plaatsvinden als er duidelijkheid is over de herbestemming van het voormalige postkantoor.

Voltooiing stadspark en ontwikkeling Koningsdriehoek

In de komende raadsperiode moeten na verplaatsing van de schouwburg naar Willemsoord plannen worden voorbereid, waarin projecten als de voltooiing van het stadspark en de ontwikkeling van de Koningsdriehoek kunnen worden opgenomen.

Reconstructie Polderweg; fietspad en kwaliteitsverbetering

Dit jaar wordt de reconstructie van de Polderweg voorbereid. Onderdeel van de voorbereiding is onderzoek naar de verbetering van de verkeersveiligheid. Een voorstel hiervoor is de aanleg van een vrij liggend fietspad, waarbij het profiel van de Prins Hendriklaan wordt doorgetrokken. Voor zo'n maatregel kan de provincie Noord Holland een subsidie van 50% van de uitvoeringskosten geven. Ook bestaat er voor deze toegangsweg naar het centrum de wens de kwaliteit van de verlichting en de bomen te verbeteren. Globaal worden de extra kosten voor de gemeente Den Helder voor deze wensen voor de Polderweg geraamd op € 330.000. Dit is exclusief de kosten voor onderhoud aan de rijweg en de trottoirs die geraamd zijn op € 120.000.

Noorderhaaks (Verlengde Breewijd)

Voor de aanleg van Noorderhaaks moet nog € 1.750.000 aan dekking worden gevonden. De omvang moet nog nader worden vastgesteld en hangt onder meer af van subsidiemogelijkheden. De dekking moet komen uit subsidietoekenningen, een onttrekking uit de algemene reserve, het inzetten van bestemmingsreserves of activeren van een deel van de aanleg. Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit (hoofdstuk 5) in de algemene reserve is rekening gehouden met de onttrekking van € 1.750.000.

Maatschappelijke stage (MaS)

Voor 2014 is € 70.000 beschikbaar gesteld aan Scholen aan Zee om de maatschappelijke stages (MaS) vorm te geven. De bijdrage van het rijk komt met ingang van 2015 te vervallen. Wij vinden het wenselijk om ook na de bezuiniging vanuit het Rijk een vorm van maatschappelijke stages te blijven realiseren. Om de maatschappelijke stages beter te borgen in de Helderse samenleving en partners sterker te verbinden aan de MaS zou het ondergebracht kunnen worden bij het in oprichting zijnde Community College. In hoeverre de bijdrage na 2015 noodzakelijk is wordt onderzocht.

Opstandingskerk

Vanaf 1992 is de toren van de Opstandingskerk aan de Pasteurstraat in beheer en eigendom bij de Helderse Historische Vereniging. De gemeente bezit nog wel het eigendomsrecht van de ondergrond van de toren. Bij de overdracht is vastgelegd dat de kerk en de gemeente jaarlijks geld in een Torenfonds storten dat wordt beheerd door de Helderse Historische Vereniging. Het bestaande saldo van deze betalingen is € 50.000. In 2012 is de bestemming van de kerk bij de toren gewijzigd. Door de wijziging van de bestemming van kerk naar wonen is feitelijk geen sprake meer van een kerk met een toren, maar van wonen met een toren. De Helderse Historische Vereniging heeft naar aanleiding van deze functiewijziging aangegeven dat de toren geen betekenis meer heeft voor de kerk en heeft hem aangeboden aan de gemeente. Het college is van mening dat de toren beeldbepalend is in deze wijk en behouden moet blijven. Dit behoud en de instandhouding ervan rechtvaardigt een overname van het eigendom door de gemeente. Onderzoek heeft uitgewezen dat sprake is van achterstallig onderhoud aan de toren van € 250.000. De toren kan dan weer 20 jaar mee. Bij de overdracht gaat de opgebouwde financiële reserve in het Torenfonds van € 50.000 uiteraard over naar de gemeente. Dit wordt benut voor de financiering van dit noodzakelijke renovatieplan zodat aanvullend nog € 200.000 aan dekking nodig is.

Uitbesteding groen sportterreinen.

Het betreft een tijdelijke verhoging van de uitgaven voor het uitvoeren van het technisch groenbeheer aan de gemeentelijke sportparken. Gestreefd wordt naar verlaging van de kosten bij de aanbesteding en door nog nader te maken afspraken met verenigingen.

Bijdrage De Kop werkt. (toegezegd in regionale stuurgroep)

In februari 2014 heeft het college in de stuurgroep De Kop Werkt! toegezegd om € 213.000 voor een periode van drie jaar (2014-2016) beschikbaar te stellen. In 2014 is daarvoor nog € 40.000 beschikbaar in de budgetten in programma 1 (strategische visie). Voor de overige middelen wordt de dekking binnen de beschikbare middelen in het programma gevonden.

MCN Kennis wind op zee.

Wind op Zee biedt Den Helder economische kansen , in werkgelegenheid, ondernemerschap in de offshore en maritiem-logistieke dienstverlening vanuit de haven. Met een GreenDeal-subsidie van het Rijk wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het Kenniscentrum Wind op Zee waar mensen zullen worden opgeleid voor werken in de windenergie op zee. De realisatie van het project is de verantwoordelijkheid van MCN. De activiteiten met betrekking tot Wind op Zee moeten de komende jaren verder worden uitgebouwd.

Economische impuls binnenstad

In het stadshart baart de toegenomen leegstand van winkelpanden zorg. De detailhandel heeft behoefte aan nieuwe impulsen. Initiatieven van ondernemers daartoe verdienen steun. De verwachting is dat plannen in 2015 concreet vorm krijgen.